

آوا

AVA JOURNAL

گاهنامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی
سال اول - شماره اول - خرداد ۹۷

محیط بی زیست

Ehsan...

فهرست

مسئولیت‌های مدنی زنان / حسین شیرخان / ۵
هنر به غارت رفته / مهرناز رحمانی‌مهر / ۶
شاید آنها بشر نبودند / سلمان خسروی‌پور / ۷

دولت‌های بی‌ملت، ملت‌های بی‌دولت / فرشاد مردوخی / ۲
محیط بی‌زیست / احمد روزیان / ۳
اقتصاد بیمار / حمید حشمتی‌حور / ۴

سرمقاله

دولت‌های بی‌ملت ملت‌های بی‌دولت

فرشاد مردوخی / مدیر مسئول

فرانسوا ژرژ پیکوی

تسلط پیدا کرد فیلمی منتشر شد، که در آن بلدوزری، موانع مرزی میان عراق و سوریه را تخریب می‌کرد و عده‌ای هم اسلحه به دست خوشحالی می‌کردند، کمی هم بعد، ابوبکر البغدادی سرکرده‌ی داعش در مسجد نوری موصل، هنگام اعلام خلافت خود در نماز معروفش گفت: پیشروی ما تا هنگامی که آخرین میخ را بر تابوت عهد نامه سایکس پیکو بکوبیم، تداوم خواهد یافت. و امامشکلات ژئوپولیتیک ناشی از عهدنامه سایکس پیکو که به خاورمیانه وارد شد، امروز پس از گذشت یکصد و دو سال بیش از پیش خودنمایی می‌کند، و بزرگ‌ترین ارمغانش برای خاورمیانه به وجود آمدن کشورهای مصنوعی بود، دولت‌های بی‌ملت و ملت‌های بی‌دولت، که این خود سرآغاز جهنمی شدن خاورمیانه شد، جهنمی که روز به روز بر آتش آن افزوده می‌شود.

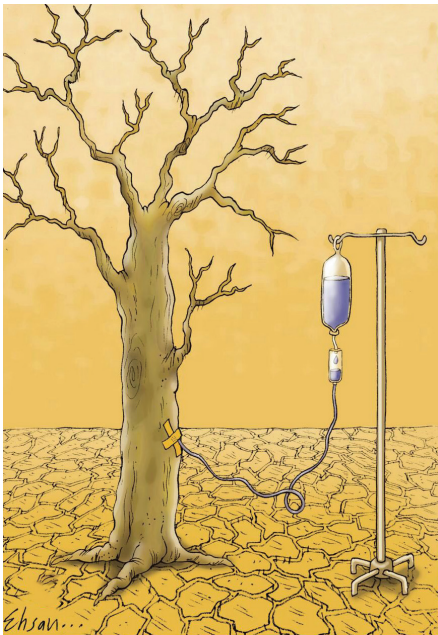
سر مارک سایکس

ماده می‌شود، که به صورت خلاصه خاورمیانه را به سه منطقه‌ی بزرگ تقسیم می‌کرد. منطقه‌ی A، که حدوداً عراق کنونی و بنادر بصره، حیف و عکا را شامل می‌شد، برای انگلستان، منطقه‌ی B، یعنی سوریه، لبنان و سایر نواحی اطراف، که به ریز در عهد نامه ذکر شده است، برای فرانسه، و فلسطین نیز تحت حاکمیت بین‌المللی از جمله روسیه قرار گرفت، که این خود بعدها زمینه ساز اشغال فلسطین توسط یهودیان شد. اتفاقاتی که در خاورمیانه، از سال ۱۹۹۱، شروع شد؛ یعنی اشغال کویت توسط عراق و ترک برداشتن انسجام اراضی عراق و اشغال عراق، در سال ۲۰۰۳، توسط امریکایی‌ها و بهار عربی در سال ۲۰۱۱ هیچ‌کدام از پایان سایکس-پیکو سخن نگفتند تا اینکه، در اوت ۲۰۱۴ هنگامی که داعش بر بخش‌هایی از سوریه و عراق

شاید هیچگاه نه سایکس، و نه پیکو، حتی در خواب هم نمی‌دیدند، که تصمیماتش چنان بلای هولناکی بر سر خاورمیانه بیاورد. در ۱۶ می ۱۹۱۶ میلادی، با آشکار شدن نشانه‌های فروپاشی امپراتوری عثمانی، دو قدرت استعماری آن روزگار در صدد تقسیم امپراتوری عثمانی بین خود برآمدند. از این رو دو دیپلمات نظامی به نام‌های ((سر مارک سایکس)) بریتانیایی، و ((فرانسوا ژرژ پیکو)) فرانسوی در موافقتنامه‌ای که به نام خود آن‌ها شهرت یافت، با خط کش، به جان خاورمیانه افتادند. شاید باور نکنید اما تقسیم خاورمیانه با خط کش کاملاً حقیقت دارد؛ زیرا هنگامی که وزیر امور خارجه بریتانیا از سایکس پرسید، که خواهان چه توافقی با فرانسوی‌ها است؛ او در پاسخ گفت: می‌خواهم خط مستقیمی، از الف تا ک، بکشم؛ یعنی از بندر عکا تا کرکوک، این خود گویای پلییدی استعمارگران و بی‌اهمیت بودن سرنوشت دیگر مردمان و سایر سرزمین‌ها از دید و نگرش آنان است. این قرارداد بین سه کشور روسیه، فرانسه، و بریتانیا امضا شد و کاملاً سری و محرمانه بود، تا این که با سقوط حکومت تزاری روسیه در سال ۱۹۱۷م، اسناد این قرارداد به دست بلشویک‌ها افتاد و انتشار آن اعراب خاورمیانه را به خشم آورد چرا که به آنها قول داده بودند، در صورت همکاری از سلطه‌ی ترکان عثمانی رها و صاحب دولتی مستقل و عربی خواهند شده، اما غافل از آن که هدف تقسیم سرزمین هایشان بود. قرارداد سایکس پیکو که به موافقتنامه‌ی آسیای صغیر نیز خوانده می‌شود، شامل ۱۲

محیط بی‌زیست

احمد روزیان / سردبیر

رشد شهرنشینی، مدرنیزه کردن کشاورزی و توانمندسازی کشاورزان و جوامع روستایی، اصلاح الگوی کشت در پهنه ی کشور، با در نظر گرفتن دسترسی به منابع محلی و بهره وری اقتصادی، توسعه و گسترش تعاونی های محلی، کشاورزی و نهادهای مدیریت آب، تغییر رویکرد از مدیریت منفعلانه به مدیریت کنشگرانه، بهینه سازی اقدامات مدیریتی بخش آب برای حل مشکلات کنونی و جلوگیری از تشدید آن ها، افزایش آگاهی و آموزش های عمومی در زمینه محیط زیست، راهکارهایی برای گذر از این بحران هستند، که جز با اراده ی همه ی نهادها و مردم محقق نمی شوند.

ناکارآمد و حاکی از ضعف مدیریت است.

دلایل بحران آب در ایران:

رشد سریع جمعیت، بهای کم آب و انرژی، سدسازی ها، چاه های عمیق آب، خشکسالی و تغییرات اقلیمی، ساختار نامناسب حکمرانی آب، ناآگاهی های محیط زیستی و کشاورزی ناکارآمد از مهمترین عوامل بحران آب در ایران هستند، که هر کدام در جای خود موضوعی مفصل اند.

اما در این بین، کشاورزی ناکارآمد و غیر استاندارد را می توان از مهمترین دلایل کم آبی دانست؛ چرا که حدود ۹۰ درصد از آب کشور در این بخش مصرف می شود.

اما چه باید کرد؟

مشکلات آبی در بلندمدت به وجود آمده اند و راه حل آن ها نیز باید بلند مدت باشد. قبل از هر چیز باید با ساز و کارهای علمی، به افزایش بهره وری و کاهش هزینه ها برسیم، این نیازمند تغییر از پارادایم کنترل طبیعت به پارادایم مدیریت طبیعت است.

راهکارها:

توجه به مکان مندی صنایع و محدود کردن آن ها در استان هایی که مشکل شدید آب دارند، مثلاً استان های مرکزی ایران که دارای آب کمی هستند، باید از تعداد صنایع آب بر آن ها کاسته شود و در این مقوله به توسعه پایدار توجهی جدی شود.

بازبینی سیاست های جدید رشد جمعیتی توجه به توزیع جمعیت و محدودسازی نرخ

کشور ایران هم اکنون، در حال تجربه ی مشکلات جدی آب است؛ خشکسالی های مکرر و مداوم توأم با برداشت های بی رویه و بدون برنامه از آب های سطحی و زیرزمینی، وضعیت آبی کشور را به سطحی از بحران رسانده که مسبوق به سابقه نبوده، نشانه ها، علائم و نمود این وضعیت در خشک شدن دریاچه ها، رودخانه ها و تالاب ها کاهش سطح آب های زیرزمینی، نشست زمین، فرسایش خاک و طوفان های گرد و خاک، محسوس تر و از همیشه قابل لمس تر است.

تمدن هزارساله ای که در طول تاریخ به خوبی با محدودیت ها و مشکلات طبیعی مقابله کرده بود، چه در دوران باستان با حفر قنات ها و چه بعد ها با اختراع آسیاب های بادی و آب انبارها و ذخیره ی آب سیل ها، اما حالا درگیر مشکلی بسیار بزرگ شده است. بررسی کامل دلایل اصلی مشکلات آبی ایران از حوصله ی یک یادداشت چند صد کلمه ای بیرون است و در این مقال نمی گنجد، اما قصد داریم به چند تا از علل و عوامل کلیدی آن بپردازیم:

طبیعی؟! یا انسانی!؟

متغیرهای طبیعی آب و هوا، مانند تغییرات اقلیمی و خشکسالی، تأثیرات عدیده ای بر منابع آب ایران داشته اند، با این حال مبدأ و منشأ مشکلات آبی ایران عمدتاً انسانی بوده و نتیجه دهه ها مدیریت ضعیف و ناکارآمد است.

نبود پیش بینی، برنامه ریزی ناهماهنگ، درک اشتباه از توسعه همه جانبه، دال بر مدیریت

اقتصاد بیمار

حمید حشمتی حور / کارشناسی علوم سیاسی

در بلند مدت است؛ روابط خارجی صلح آمیز و سازنده با کشورهای جهان یکی از مؤلفه های اصلی تأمین امنیت ملی، کاهش ریسک، و نبود اطمینان برای سرمایه گذاری، (خارجی و داخلی) است. افزایش سرمایه گذاری از راه سرعت بخشیدن به قیمت انباشت سرمایه، زمینه افزایش قیمت رشد اقتصادی را فراهم می کند؛ در عین حال، سرمایه گذاری خارجی مسیر اصلی ورود تکنولوژی های جدید از خارج به داخل است، که می تواند موجب افزایش قیمت رشد اقتصادی شود. در مقابل، روابط خارجی تنش آمیز می تواند تضعیف امنیت ملی، افزایش ریسک، و نبود اطمینان برای سرمایه گذاری و کاهش رشد اقتصادی را به دنبال داشته باشد. این امر بیانگر اهمیت سیاست خارجی هر کشور، در دست یابی به رشد اقتصادی بالا و پایدار است.

در اقتصاد ایران، با وقوع انقلاب اسلامی، روابط با قدرت های بین المللی با مشکل رو به رو شد؛ اوج مشکلات بر روابط خارجی با جنگ، میان ایران و عراق نمود یافت، که از مهمترین عوامل کاهش رشد اقتصاد ایران در دهه ی شصت بود؛ در مقطعی روابط ایران با قدرت های بین المللی بهبود یافت اما این روابط هرگز بدون مشکل نبوده است. بنابراین، روابط خارجی مسئله ساز یکی از عوامل کند کردن آهنگ رشد اقتصادی در دهه های اخیر بوده است.

درآمدهای سرشار حاصل از منابع نفتی، توهم قدرتی در دولت ایجاد می کند که در نتیجه آن دولت رانتی جهت برنامه ریزی برای توسعه اقتصادی تحریک شده به متولی امر توسعه تبدیل شود و در این مسیر با گسترش مداخلات خود در سیستم اقتصادی، تولید و رشد اقتصادی را تضعیف کند.

۲. ضعف رقابت در بخش های تولیدی و اقتصادی: محدودیت رقابت در بخش های تولید، در نگاه اول، کمک به حمایت از تولیدات و کالاهای داخلی بود، اما کم کم به انحصارگری تبدیل شد و دیگر رقیبی در بازار داخلی برای رقابت و تمایل چندانی برای بالا بردن کیفیت کالا نبود؛ به همین دلیل، کیفیت پایین باعث از دست دادن بازارهای منطقه برای کالاهای کشور شد؛ حتی در جریان تحریم روسیه از جانب اتحادیه اروپا و کشور قطر کالاهایش، به دلیل نبود کیفیت، در بازارهای این دو کشور جایی پیدا نکرد. در قراردادهای تجاری-اقتصادی جدید بین ترکیه و کشورهای چون عراق، افغانستان، و آذربایجان کالاهای ترکیه جای کالاهای ایرانی را در بازار منطقه می گیرند. رقابت که عامل اصلی کارایی و رشد اقتصادی بود، جای خود را به انحصارگری داد و تمایل به بالابردن کیفیت را از بین برد.

۳. روابط خارجی یکی از عوامل موثر بر عملکرد اقتصادی، به خصوص رشد اقتصادی

اگرچه برنامه ریزی هایی در جهت رشد و توسعه اقتصادی بوده، در آمار و ارقام رشد اندکی داشته ایم که نتیجه ای در روند زندگی مردم نداشته است. سوالی که به ذهن همه خطور می کند این است که ((آیا برنامه ریزی ها مناسب رشد اقتصادی کشور نبوده اند؟))، ((تأثیر سیاست های اقتصادی داخلی چقدر بوده اند؟))

۱. اثر درآمد نفت در ساختار اقتصادی ایران: تأثیر در آمد نفت در ساختار اقتصادی ایران نمود همان دولت رانتی است؛ دولت رانتی دولتی است، که عمده مخارج خود را بر پایه ی درآمدهای ناشی از رانت برون زا مانند درآمدهای نفتی تأمین کرده، نگرانی خاصی بابت آن ندارد و نیازی به دریافت مالیات منسجم نمی بیند. این می تواند دولت را دور از نیازهای جامعه کند و باعث شود دولت هیچ قدمی جهت تأمین رفاه نسبی مردم برندارد. دولت هایی که در کشورهای خاورمیانه هستند تأثیر منفی در روند اقتصادی کشور می گذارند؛ وجود منابع عظیم در دولت رانتی، انتظارات و تقاضای فزاینده ی لایه های متفاوت اجتماعی از این دولت، و تلاش دولت برای پاسخگویی به این تقاضای فزاینده، از یک طرف، موجب می شود که ظرفیت، اقتدار، و کارایی دولت به طور مداوم کاهش یابد و از طرف دیگر، باعث گسترش بی رویه ی مخارج دولت و تضعیف بخش خصوصی شود.

مسئولیت‌های مدنی زنان

حسین شیرخان / کارشناسی علوم سیاسی

به‌ویژه احکام مربوط به تقنین و تشریح، چنان ساده نیست، که هر کس بتواند، مستقیماً و بدون هیچ‌گونه فحص و جست‌وجو، به آن مراجعه کند. بدین جهت علمای شیعه امامیه براساس اصول اجتهاد و استنباط توانسته‌اند از قرآن کریم استفاده کنند؛ بنابراین، براساس اصول اجتهاد، آیات مربوط به زنان را مورد بحث و بررسی قرار داد و مشخص شد، که ((آیا زنان نیز می‌توانند همانند مردان به فعالیت‌های مختلف علمی، سیاسی، اجتماعی، اجتهادی، و مدنی بپردازند یا نه؟)) هم‌اکنون پس از گذشت حدوداً چهار دهه از انقلاب اسلامی، این پرسش مطرح می‌شود، که ((آیا زنان می‌توانند مسئولیت‌های مدنی و سیاسی از قبیل ریاست، وزارت، و... بپذیرند؟)) طرح اصل جواز مشارکت و مسئولیت‌پذیری زنان در امور سیاسی، با بررسی اجتهادی^۱ و تأثیر زمان و مکان در این اجتهاد مشخص می‌گردد و امید است، که مجتهدان و نو اندیشان دینی در این زمینه گام‌های علمی قویتری بردارند.

منابع:

- ۱- (ریسونی، ۱۳۷۶: ۴۱۳)
- ۲- (نراقی، ۱۳۸۷: ۴۴۰)
- ۳- (سیدمرتضی، ۱۳۷۶: ۲۴۶)
- ۴- (امام خمینی، ۱۴۰۵: ۹۴-۹۳)
- ۵- (علم‌الدین، ۱۹۹۳: ۲۱۵-۲۲۱)
- ۶- (علامه حلی، ۱۴۱۳: ۳۷۱)
- ۷- (آیات ۲۲۸ سوره بقره)، (سوره نساء ۳۴)، (سوره احزاب ۴۳)

اصیل اجتهاد و دریافت احکام شرع بیان کردند.^۲ یکی از مهم‌ترین منابع اجتهاد و فهم وظایف دینی مسلمانان قرآن کریم است. قرآن از منابع مسلم فقهی است، که هیچ یک از فرقه‌های اسلامی و مکتب فقهی در مینا و منبع بودن آن شک و تردیدی ندارند. کتاب مقدس قرآن به اعتراف تمام مسلمانان، همان‌گونه که خداوند بر پیامبر نازل کرده، هم‌اکنون در دسترس آنان است و همیشه توانسته غنی‌ترین منبع اجتهاد، برای استخراج قوانین شرعی جهت پاسخگویی به نیازهای فردی و اجتماعی بشر، باشد. درباره آیات قرآن کریم تقسیم‌بندی‌های فراوانی شده است؛ از جمله تقسیم‌بندی‌ها: نصوص و ظواهر قرآن است.^۳ مراد از نص و نصوص، عبارت صریح قرآن است؛ وجود «قم الصلاة» در قرآن هیچ شک و شبهه‌ای را برای واجب بودن نماز باقی نمی‌گذارد؛ مراد از ظاهر آن است، که از کلمات یک معنا استنباط می‌شود؛ احتمال معنای دیگر نیز هست اما حمل بر معنای دیگر نیاز به قرینه دارد و در صورت قرینه نداشتن حمل بر معنای ظاهری آن می‌شود. قرآن از این زاویه هم نصوصات دارد و هم ظواهرات^۴؛ بنابراین، درباره استفاده از قرآن، در طول تاریخ اسلام، افراط و تفریط شده است، اسماعیلیه به ظاهر و باطن قرآن تمسک می‌کردند. اخباری‌ها، معانی قرآن را از ائمه اطهار(ع)، مطالبه می‌کردند.^۵ ولی شیعیان امامی اصولی، طرفدار اجتهاد و معتقد بودند ظواهرات قرآن قابل استناد است و می‌توان احکام را از آن‌ها به دست آورد.^۶ البته واضح است استفاده بهینه از قرآن،

انسان‌ها تقریباً، به‌طور مساوی، به دو گونه زن و مرد تقسیم شده‌اند. از آغاز زندگی مشترک میان انسان‌ها همواره سلطه و حاکمیت از آن مردان بوده است. پرسش این است از نظر قرآن، که محکم‌ترین سند وحی است، ((آیا سلطه و استیلای زنان ناروا و نامشروع است؟)) بدین معنی که، در صورت احراز مسئولیت، گناه مرتکب شده‌اند؟ برای پاسخ به این پرسش‌ها مقدمات ذیل لازم و ضروری است. با ظهور اسلام در شبه جزیره عربستان دین اسلام، آخرین و تکامل یافته‌ترین دین، مطرح گردید و از زمان بعثت رسول اکرم(ص) تا زمان رحلت ایشان، کلمات آن حضرت، پس از قرآن کریم، منبع اصلی تشریح و قانون‌گذاری بوده است. مسلمانان دانش خود را از قرآن و گفته‌های نبی اکرم(ص) دریافت می‌کردند، که بعدها این دو منبع «کتاب و سنت» شناخته شده‌اند؛ اگر چه شیعه سنت نبوی و علوی را منبع اجتهاد و استنباط معرفی می‌کند، اهل بیت رسول الله(ص) بهترین مفسران سنت نبوی محسوب می‌شوند.

پس از رحلت پیامبر اسلام، اختلاف و تشکیک آراء، در مسائل شرعی، بین مسلمانان به وجود آمد و ضرورت تعیین ضوابطی، برای تشخیص احکام شرعی، احساس شد. مسلمانان اهل سنت علاوه بر چهار منبع اصلی یعنی قرآن، سنت، اجماع، و عقل؛ اجتهاد به رأی، قیاس، استحسان، مصالح مرسله، سد ذرایع و... را منبع اجتهاد در کتب خود آورده‌اند.^۱ ولی شیعیان که، پس از رحلت پیامبر، از عرصه‌ی حکومت و حکمرانی دور بودند فقط چهار منبع اصلی را منابع

هنر به غارت رفته

مهرناز رحمانی‌مهر / کارشناسی علوم ارتباطات

به ضعف مدیریت فرهنگی مسئولان اشاره کرد، که با بی توجهی و بی مهری نسبت به هنرمندان، باعث فرار این سرمایه های با ارزش از کشور و پایین آمدن کیفیت هنر می شوند؛ در صورتی که از وظایف مدیران می توان به تدوین سیاست های اجرایی هدایتی و حمایتی برای پیشرفت موسیقی ایران و حمایت از پژوهش ها و مطالعات تخصصی و کاربردی برشمرد، که ما غالباً شاهدش نیستیم، و این روند در طول زمان با کاهش کیفی هنرهای مختلف در سطح کشور رو به رو خواهیم شد.

هنرمندانی که خارج از چهارچوب فکری و سلیقه ای مدیران فعالیت می کنند، نه خودشان و نه هنرشان، مورد حمایت و توجه قرار نمی گیرند؛ به همین دلیل است که، بسیار از دانش آموختگان هنر بعد از اتمام دوره به علت فقر مالی و اوضاع نابسامان اقتصادی از هنر فاصله گرفته، یا به کشورهای خارجی مهاجرت می کنند، تا فارغ از سلیقه های تحمیلی هنر خود را عرضه کنند و مورد استقبال قرار گیرند. ما از معدود کشورهایی هستیم، که به دلایلی نظیر: جنگ، انقلاب، و قطب بندی های پررنگ سیاسی در فضای اجتماعی تا حد زیادی مهاجر داریم؛ برای مثال در کشور تولید و پخش بسیاری از آثار فاخر خوانندگان و موسیقی دانان با مشکل رو به رو می شود و هنر موسیقی، آنطور که باید و شاید آموزش داده نمی شود؛ در این شرایط، شاهد آثاری ضعیف از خوانندگان سطحی هستیم، که غالباً سنی ندارند و فعالیت مهم هنری نداشته اند و فقط با داشتن یک تیم بزرگ حمایت کننده که می توان «ماfiای پشت پرده» هم نام گذارشان کرد، یک شبه به محبوبیت و معروفیت بزرگ دست می یابند و بلیط های کنسرتشان در دوساعت به فروش می رسد؛ البته، می توان گفت که آثار این خوانندگان کاملاً مصرفی بوده و لحاظ هنری نقطه ی اتکایی ندارند و به گونه ای بیشتر شبیه به تبلیغات تلویزیونی اند، به بعد از یک بار دیدن یا شنیدن به گوشه ای رفته و فراموش می شوند.

در بسیاری از حوزه های هنری می توان

هنر یکی از بارزترین جلوه های اسرار فرهنگ و تمدن انسانی است، که همواره بر حیات آن سایه افکنده است. هرچا کاوش های تاریخ تمدن و باستان شناسی باشد نشانی از فرهنگ بشری در آن تجلی می یابد.

هر سرزمینی که تمدنش به عرصه ی ظهور برسد آثار و مظاهر هنری گوناگون آن دیده می شود. از دیدگاه حافظ و مولانا هنر نوعی الهام و اشراق است و هنرمند هم از ذوق اشراقی بی بهره نیست؛ البته برای هنر نمی توان مانند اشیا و عناصر طبیعی فرمول یا ضابطه خاص تعیین کرد و تعریف علمی برای آن بیان کرد؛ زیرا هنر امری معنویست و در دل آن نوعی اشراق و شهود نهفته است.

در سرزمینی زندگی می کنیم که هنر در آن قدمتی طولانی و هنرمندانی به نام های اصیل در حوزه های مختلف اعم از: معمار ی، موسیقی، نقاشی، تئاتر، و... داریم، اما با وجود این «پیشینه ی تاریخی هنر ما امروزه چه جایگاهی دارد؟» هنر معاصر در ایران خیلی کم در سطح دنیا مطرح شده است و نگرش مردم جهان از هنر ایران همان مینیاتور ها و کتاب آرایه های قدیمی است؛ برای مثال امروزه نقاشان مطرح ایرانی، که صاحب جایگاهی در جهان باشند، انگشت شمارند و بیشتر با هزینه های شخصی و بدون حمایت های دولتی در بینال ها و نمایشگاه های مختلف حضور یافته اند؛ متأسفانه، ارگان های دولتی غالباً از هنر سفارشی که بتواند خواسته های مدیران را برآورده کند حمایت می کنند.

شاید آنها بشر نبودند

سلمان خسروی پور / سردبیر

عراق و ایران، رخ داد و هولناکترین جنایت شیمیایی بشر در این دوره محسوب می شود. تراژدی که در آن دست کم پنج هزار غیر نظامی کرد در دم جان باختند و بیش از هفت هزار نفر دیگر به جراحت های مرتبط به مواد شیمیایی مبتلا شدند. این حادثه با بازتاب بسیار کم رسانه ها مواجه شد و دولت ها غربی هم نسبت به این رخداد بی تفاوت گذشتند و کمتر زحمتی را به خود دادند، که کوچکترین قطع نامه یا بیانیه ای را بر ضد دولت متخاصم صادر کنند. نمیدانم شاید آنها بشر محسوب نمی شدند یا این حقوق به آن ها تعلق نمی گرفت و یا منافعشان آن ها را وادار به سکوت می کرد.

تحقیق ارامنه در حال مرگ با نشان دادن تکه نانی به دست مامور عثمانی (در جریان ژینوساید آنها توسط دولت عثمانی)

بنیادین بشر موجب می شود؛ سازمان های تروریستی ساده تر به عضو گیری از میان ناراضیان و محرومان جامعه، آن هایی که حقوق اولیه بشری شان نقض شده است، اقدام کنند. از آنجا که مقابله با جرایم تروریستی باید سامانمند صورت گیرد مستلزم اتخاذ تدابیر شدید است و همواره مشاهده شده که دولت ها در چهار چوب مبارزه با تروریسم و با برچسپ زدن این واژه برهم، از مسیر اعتدال خارج و خود باعث نقض و تحدید حقوق بشر شده اند.

استفاده های ابزار سیاسی و نمایشی از مفاهیم حقوق بشر، در جهت کسب سود سیاسی حداکثر، از شگردهای همیشگی غرب و اروپا و با دیگر دولت ها بوده؛ یعنی تاجایی که منافع آنها ایجاب می کند کمتر ارزشی را نسبت به این حقوق روا می دارند و هرگاه که منافع آنها دیگر تامین نشود، برای جلوگیری از سلطه ی مخالف یا دشمن دستاویز واژه حقوق بشر می شوند.

تداوم بازداشت بیش از ششصد نفر از متهمان مرتکب به اقدامات تروریستی در پایگاه خلیج گوانتانامو، حملات مکرر رژیم صهیونیستی به فلسطین، بمباران شیمیایی سردشت؛ که منجر به کشته شدن صد ده غیر نظامی و مسموم شدن هشت هزار نفر با گاز سمی شد، حمله شیمیایی به حلبچه؛ که به کشتار حلبچه یا جمعه خونین نیز شناخته می شود، یک ژینوساید بر ضد مردم کرد بود، که در بمباران شیمیایی نیروهای دولتی عراق در ۱۶ مارس، در شهر حلبچه در روزهای پایانی جنگ

حقوق بشر ابتدایی ترین و اساسی ترین حقوقی است که هر فرد، به صرف انسان بودن، آن را دارد و این حقوق انتقال ناپذیر، سلب ناشدنی، و تفکیک ناپذیر هستند و هر شخصی، در هر نقطه ای، از این جغرافیای بزرگ که زندگی می کند، محق بر خورداری از این حقوق است. اولین منشور مربوط به حقوق بشر را کوروش کبیر به جهان عرضه کرد اما جدی شدن توجه نسبت به این حقوق، به بعد از جنگ جهانی دوم، جنایات و اقدامات هولوکاست برمی گردد، این حقوق را مجمع عمومی سازمان ملل، با تصویب اعلامیه ی جهانی در پاریس، در سال ۱۹۴۸، به رسمیت شناخت.

حقوق طبیعی بشر از اول خلقت انسان همراه او بوده و هیچ قانون یا معاهده ی بین المللی به وجود آورنده آن نبوده و این قوانین صرفا به شناسایی این حقوق اذعان کرده اند. قبول امکان سلب و یا واگذاری بخشی از این حقوق به افراد جامعه باعث به وجود آوردن انسان ها یا شهروندان درجه یک و درجه دو می شود، که این با ذات فلسفه و حقوق بشر هم ساز نیست. مقوله ی حقوق بشر همواره با واژه ی تروریسم همراه بوده و بارها مشاهده شده که دولت ها، به بهانه مبارزه با تروریسم، به نقض حقوق بشر اقدام کرده اند. تروریسم به مثابه ی طاعون عصر ما یکی از موانع جدی و اساسی بشر برای رسیدن به این حقوق اولیه بوده است؛ این دو واژه رابطه معکوس باهم دارند و هر یک به نحوی به صورت مستقیم و غیر مستقیم بر دیگری تاثیر می گذارد. کوتاهی دولت ها در پیروی از هنجارهای

طرف‌های درگیر در سوریه

جایی که آینده سیاسی دنیا در آن رقم می‌خورد

SDF: اتحاد دموکراتیک

سوریه

تحریر الشام: جبهه النصره

سابق

روسیه	✗	اپوزیسیون	آمریکا	✗	روسیه
تحریر الشام	✗	داعش	رژیم صهیونیستی	✗	ایران
SDF	✗	دولت سوریه	حزب الله	✗	رژیم صهیونیستی
تحریر الشام	✗	دولت سوریه	SDF	✗	ترکیه
اپوزیسیون	✗	تحریر الشام	SDF	✗	داعش
			دولت سوریه	✗	داعش
			داعش	✗	اپوزیسیون
			اپوزیسیون	✗	دولت سوریه
			دولت سوریه	✗	ترکیه
			ایران	✗	آمریکا
			اپوزیسیون	✗	حزب الله
			SDF	✗	اپوزیسیون
			اپوزیسیون	✗	ایران

شناسنامه

گامنامه سیاسی - اجتماعی - فرهنگی «آوا»

سال اول - شماره اول - خرداد ۹۷

صاحب امتیاز، مدیرمسئول: فرشاد مردوخی

سردبیران: احمد روزیان / سلمان خسروی‌پور

همکاران این شماره: مهرانز رحمانی‌مهر / حمید حشمتی‌حور /

حسین شیرخان

صفحه‌آرایی: گروه Write Club

طرح جلد: احسان گنجی

ویراستاران: نرمین آنگری / الهه نظری‌زاده

با تشکر از: علیرضا قنبری

دانشگاه علم و فناوری
معاونت فرهنگی و اجتماعی

آوا
AVA JOURNAL

بنیاد خیرین

www.bonyad.atu.ac.ir

